

November 6-8, 2025

The UISPP Archaeometry Commission and the Archaeological Museum of Chania present

UISPP Archaeometry Conference

Ceramics, Metals, Glass, and Stone

The annual conference of the UISPP Archaeometry Commission includes topics on ancient ceramics, metals, glass, and stone. Participants from 24 different countries will present papers on new discoveries.

Location: Archaeological Museum of Chania, Crete, Greece
Date: November 6-8, 2025
Details: <https://chania2025.sciencesconf.org/>

Conference made possible with the generous support of:

Konferencia beszámoló

Nemzetközi archeometriai konferencia a kréti Chaniában •

A UISPP (International Union of Prehistoric and Protohistoric Sciences, <https://uispp.net/>) szervesen anyagok és technológiák archeometriájával foglalkozó nemzetközi komissziója (Commission on Archaeometry of Prehistoric and Protohistoric Inorganic Artefacts, Materials and their Technologies, <https://uispp.net/en/commissions/archaeometry>) 2025-ben ünnepelte alapításának tizedik évfordulóját. Mint minden évben, természetesen ekkor is megszervezte az immár hagyományosnak mondható, komisszió ülésel egybekötött, éves nemzetközi szakmai konferenciáját, ez alkalommal november 6-8. között Kréta szigetén, Chania városában (<https://chania2025.sciencesconf.org/?lang=en>).

A konferencia helyszíne a középkori, velencei stílusú óvárosáról híres Chaniában 2022-ben megnyílt, teljesen újszerű régészeti múzeum épülete volt (**1. ábra**), amely a város egyik történelmi részén, Chalepa külvárosában található, és csodálatos kilátást nyújt a város nagy részére, különösen a kikötőre és tengerpartra. A múzeum őskori részlegének állandó kiállítása főként a paleolitikumtól kezdve a neolitikumon és a minószi kultúrán átívelő leleteket mutat be, de természetesen a jellegzetes római kori és középkori tárgyak is megtalálhatók.

•doi: [10.55023/issn.1786-271X.2026-005](https://doi.org/10.55023/issn.1786-271X.2026-005)

Mint minden évben, a komisszió tagjainak előadásai mellé olyan prezentációkat vártunk a világ minden tájáról, amelyek fókuszában az őskortól a középkori protohistorikus kultúráig és civilizációig terjedő időszakok szervesen anyagai (kő, kerámia, üveg és fém), illetve a hozzájuk rendelhető korabeli technológiák állnak. Természetesen kiemelt figyelmet kaptak a kapcsolódó archeometriai vizsgálati módszerek, az analitikai eredmények, teljesítmények minősége.

A konferencia egyik alapvető szakmai célja volt, hogy világszerte jól ismert szakemberek bemutassák, a szervesen anyagokkal kapcsolatos általános problémák hogyan oldhatók meg különböző analitikai, szerkezetvizsgálati módszerek alkalmazásával, illetve melyek a legújabb módszertani eredmények e téren. Másrészt természetesen esettanulmányokat vártunk ősi kőbányákról, lelőhelyekről, különböző kontextusokból származó kőeszközök gyártásáról, kerámia- és üvegleletek vizsgálatáról – beleértve a színezésükhöz használt pigmenteket, festékeket is –, illetve a hozzájuk tartozó készítési technikák tanulmányozásáról, rekonstruálásáról, valamint valamennyi történelmi fém előállításáról, olvasztásáról, alakításáról, ötvöztetéséről és öntéséről áruklódó maradványok elemzéséről, fémműhelyek maradványairól.

1. ábra: A Chaniai Régészeti Múzeum épülete és kiállítása

Fig. 1.: The building and exhibits of the Archaeological Museum of Chania

2. ábra: A konferencia résztvevői
Fig. 2.: The conference participants

3. ábra: Az ősi Kydonia maradványainak részlete Chania-ban
Fig. 3.: A detail of the ruins of ancient Kydonia in Chania

További cél volt – a legújabb eredmények és tapasztalatok megosztása mellett – a különböző vizsgálati módszerek és technológiák összehasonlítása, illetve a vizsgálati és adatbázis-protokollok további szabványosítási lehetőségeinek feltárása.

Mindezek tükrében a program 48 szóbeli előadást és 8 poszteres prezentációt tartalmazott. A 15 perces előadások előadói között valamennyi kontinens számos országa képviseltette magát (**2. ábra**), részben köszönhetően az online kapcsolatnak és közvetítésnek is. A három nap alatt 11 szekcióban zajlott a konferencia, az egyes anyag típusok beosztásában, de szándékosan elkerültük a párhuzamos szekciókat. Természetesen a helyszín miatt a görög-kréai fókuszú témák voltak relatíve a legnagyobb számban, az előadások mintegy negyedét tették ki. Magyar részről *Török, B., Bubonyi, T., Barkóczy, P., Kovács, Á., Grazi, F., Cantini, F., Scherillo, A.: Comparison of the Results of the Examinations of LBA Bronze Objects Obtained by Destructive and Non-destructive Methods*, című előadás hangzott el, a szerzőcsapat legfiatalabb kutatója, Bubonyi Tamás előadásában, aki egyébként a konferencia honlapját is készítette, a nevezéseket és regisztrációkat kezelte, a Miskolci Egyetem részéről.

Hazai és határon túli magyarok közös prezentációjaként említendő *Pánczél, Sz.P., Bitay, E., Csavdári, A.A., Nagy, Zs.Sz., Bíró, S.R.Zs.: Iron Arrowheads from the Roman Military Site of Călugăreni / Miháza* című posztere, ahol a szerzők romániai múzeumokból, részben ottani, magyar

érdekeltségű egyetemről, illetve a Pázmány Péter Katolikus Egyetemről jöttek.

A konferencia programjához tartozott még az archeometriai nemzetközi komisszió ülése, amelyen a tagsági kérdések mellett, többek között döntés született egy immár szintén hagyományos archeometriai szekció szervezéséről a UISPP 2026-ban, Poznańban tartandó XXIst World Congress-én, amelynek főszervezője e sorok írója, a komisszió elnöke.

A konferencia előadásainak publikálása kapcsán a rendezők azt tervezik, hogy mintegy 20-22 cikk a *Materials and Manufacturing Processes* c. Q1 minőségű, neves szakmai folyóiratban, míg az előadások másik része – főként a kréai, illetve környékbeli témák vonatkozásában – a *UISPP Journal* tematikus számában jelenik meg, 2026-ban.

Az igen jó hangulatú három nap szakmai kirándulásokkal zárult, amelyeken a házigazda kollégák idegenvezetésével megtekinthettük Chania óvárosát, a velencei stílusú történelmi kikötőjét, a parton a Kréai Tengerészeti Múzeumot és a Firkas-erődöt. Ezekon kívül az ásatást vezető régész vezetésével végig kalauzolták a résztvevőket az ősi Kydonia romjai között a Kastelli-hegyen (**3. ábra**).

Török Béla

Miskolci Egyetem, Fémelőállítási és Öntészeti
Intézet

bela.torok@uni-miskolc.hu